

Să scriem corect!

Fișe de lucru – clasa a III-a

Să reținem!

a). Cartea **sa** este în ghiozdan.

b). Un ghiocelul firav **s-a** ivit prin zăpadă albă .

a). Se scrie **sa** când cuvântul poate fi înlocuit cu: „lui” sau „ei”.

b). Se scrie **s-a** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură

Să exersăm!

1. Completează după model :

acum (azi)

atunci (ieri)

se joacă

s-a jucat

Fata s-a jucat în casă din cauza ploii.

se bucură

.....

.....

se înnovează

.....

.....

se duce

.....

.....

se gândește

.....

.....

2. Construiește propoziții după model:

Povestea

sa
lui
ei

era ciudată.

Uniforma

.....
.....
.....

este curată.

Sora

.....
.....
.....

citește o carte.

În grădina

.....
.....
.....

au răsărit florile.

3. Încercuiește varianta corectă:

Furnica sa/s-a întâlnit cu un greiere.

Bunicul sa/s-a plimbat cu nepotulul său.

Marin sa/s-a dus la mare cu sora sa/s-a.

Copilul sa/s-a gândit la părerea sa/s-a.

Sa/s-a jucat și sa/s-a lovit cu mingea sa/s-a.

Fata sa/s-a certat de o vreme cu prietena sa/s-a.

Andrei sa/s-a trezit și sa/s-a îmbrăcat repede.

Cristina sa/s-a împrietenit cu vecina sa/s-a.

4. Transcrie textul modificând cuvintele subliniate astfel încât să folosești ortograma s-a:

a). Se sună de recreație. Ioana se pregătește pentru ora următoare, apoi iese în curte. Se uită după prietena ei din clasă. Pentru că nu a văzut-o, se plimbă singură.

.....

.....

.....

.....

b). Se luminează de ziuă. Mihai se trezește. Se ridică din pat mai devreme astăzi. Se spală și se îmbracă repede. Se duce la concursul de biciclete. Se grăbește să nu întârzie.

.....

.....

.....

.....

5. Completează casetele:

mama sa	s-a așezat	haina sa	s-a plimbat
<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>
<div></div>	<div></div>	<div></div>	<div></div>

6. Completează cu „sa” sau „s-a” spațiile punctate:

Cu urechile ciulite, iepurașul oprit la marginea pădurii. Umbra îl făcuse să o ia la goană. Cu răsuflarea tăiată, uitat speriat în jurul său. Nu mai era nimeni care să-i amenințe liniștea. Blănița avea culoarea ierbii în care așezat. pitit cu privirea la pânda și cu mare spaimă în inima

Ioana pregătit să plece la culcare. uitat să vadă dacă a stins lumina.
Mama bucurat mult fiindcă se va odihni. dus să îi spună noapte bună.

Maria îmbrăcat cu rochița cea nouă și a pornit la joacă. Acolo întâlnit cu prietena, Dana. Au petrecut împreună până înserat. Când întors acasă, mama supărat deoarece întârziase așa de mult. Maria rușinat și scuzat mamei.

7. Completează propozițiile:

Școala s-a

Școala sa

Bunica s-a

Bunica sa

8. Alcătuieste un text creativ, folosind următoarele expresii: ghiocel, s-a trezit, mama sa, s-a bucurat, palma sa, haina sa albă, pădure. Dă-i un titlu potrivit.

.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Să reținem!a). Miercuri **sau** joi voi pleca la mare.b). Brândușele **s-au** ascuns sub firele crude de iarbă.a). Se scrie **sau** când cuvântul poate fi înlocuit cu: „ori”.b). Se scrie **s-au** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.**Să exersăm!**

1. Completează după model :

acum (azi)atunci (ieri)Geta sau Ana (nume)

se împacă

s-au împăcat

.....(culoare)

se duc

.....

.....(mărime)

se ceartă

.....

.....(formă)

se împrietenesc

.....

.....(numere)

se așază

.....

.....(verbe)

se întorc

.....

.....(pronume)

2. Încercuiește varianta corectă:

Figurile geometrice sau / s-au grupat după mărime s-au / sau culoare?

Nu sau/s-au lămurit exact dacă să stea acasă sau/s-au să plece.

Când plecați în excursie, miercuri sau/s-au joi

Pentru că nu le-a udat la timp, florile sau/s-au ofilit.

La școală sau/s-au acasă băiatul e la fel de atent.

Roșii sau/s-au galbene, mari sau/s-au mici, merele sau/s-au scuturat și sau/s-au stricat.

Unde sau/s-au întâlnit, acolo sau/s-au împăcat.

Copiii sau/s-au culcat pe iarba udă și sau/s-au îmbolnăvit.

Sau/S-au scuturat o mulțime de flori care par a fi niște fulgi de nea sau/s-au dantelele unei rochii de prințesă.

Câmpiile sau/s-au împodobit cu flori roșii sau/s-au galbene?

Gâzele sau/s-au pitit în scoarța copacului bătrân.

3. Subliniază ce e scris corect! Transcrie corect propozițiile scrise greșit.

Vii sau pleci.

Sau îmbujorat de frig.

Nu sau mulțumit cu atât.

Florile s-au ofilit.

Stă la etajul opt sau zece.

Spectacolele nu sau mai ținut.

Merele s-au copt prea devreme.

Cânți sau nu la chitară.

Copiii sau bucurat sau nu.

S-au dus să ia caiete sau cărți.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Scrieți cuvinte cu sens opus pentru:

s-au pierdut -

s-au despărțit -

s-au adunat -

s-au micșorat-

s-au împăcat -

s-au dezbrăcat -

s-au prins -

s-au împădurit -

5. Corectează textul de mai jos, apoi transcrie-l corect.

Copii sau dus în grădină. Pe drum sau întâlnit cu un șarpe. Ei s-au speriat.

- O luăm la fugă s-au ne cățărăm întrun prun?

- O fi sarpe s-au e doar o șopârlă mică? întreabă Mihai.

.....

.....

.....

.....

.....

Să reținem!

a). Maria **ia** caietul din ghiozdan.b). Copilul **i-a** adus o minge cadoua). Se scrie **ia** când cuvântul poate fi înlocuit cu: „a luat”, „a apucat”. (Maria a luat...)b). Se scrie **i-a** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Observații:

- alături de cuvântul luat, ia se scrie cu cratimă: Copilul i-a luat o floare.
- poate fi și un cuvânt care atrage atenția: **Ia fii atent!**
- ia poate fi substantiv (o ie – două ii): Ia Mariei e tivită cu fir auriu.
- **ea** ≠ **ia**; Ea îl ia pe copil de la grădiniță.

Să exersăm!

1. Completează după model :

îi arată	i-a arătat	Cristina i-a arătat cartea citită.
îi ajută
îi cumpără
îi sfătuiește
îi dă

2. Încercuiește varianta corectă:

Adrian ia/i-a un bulgăre de zăpadă.

Poștasul ia/i-a adus o scrisoare.

Mama ia/i-a dat bani copilului să ia/i-a o înghețată.

Bunica ia/i-a arătat nepoatei cadoul: ia/i-a cusută de ia/ea.

Când ia/i-a cartea, fata își amintește de prietena care ia/i-a dăruit-o.

Maia ia/i-a cerut iertare pentru că ia/i-a murdărit ia/i-a.

Fata ia/i-a spus Inei să-i aducă ia/i-a cea nouă.

În fiecare an, Cristina ia/i-a premiul I.

3. Completează cu „ia” sau „i-a” spațiile punctate:

– mai lasă-mă în pace ! răspuns supărat Daniel.

– Iartă-mă, te rog! Poftim, tu mingea și trage la poartă ! spus colegul său, Nicu.

– E rândul meu acum. Fiecare mingea și trage câte trei lovituri. E corect așa?

– Da !

Nicu dat mingea lui Daniel, care o la fugă spre poartă. Nicu s-a pregătit să apere lovitură. Colegul său mulțimit. Jocul lor era corect și serios acum, nu ?

4. Înlocuiește cuvântul **ia** cu unul din cuvintele: cumpără, obține, prinde, a luat, înghite, primește și rescrie propozițiile:

Bunicul ia în fiecare zi lapte de la magazin.

.....

Maria ia premiul I la concurs.

.....

Copilul ia trenul la 10:30.

.....

Vântul ia o frunză pe sus.

.....

Irina ia pastile date de medic.

.....

Mama ia buchetul cu emoție.

.....

Să reținem!

- a). Elevii harnici **iau** note bune.
b). Copiii **i-au** colindat pe vecini.

- a). Se scrie **iau** când cuvântul poate fi înlocuit cu: „apuc”, „cumpăr”.
b). Se scrie **i-au** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Observații:

- alături de cuvântul luat, iau se scrie cu cratimă: Părinții i-au luat multe jucării.

Să exersăm!

1. Completează după model :

îi ceartă	i-au certat	Părinții i-au certat pentru că au întârziat..
îi întreabă
îi salută
îi cumpără
îi dă

2. Completează spațiile libere folosind cuvinte potrivite:

iau	i-au revista
iau	i-au explicat
iau	i-au o prăjitură
iau	i-au spus

3. Încercuiește varianta corectă:

Lizuca și Patrocle iau/i-au cerut voie răchitei să înnopteze în scorbura sa/s-a.

-Uite, Patrocle, iau/i-au paltonașul, mă îmbrac cu el și-mi pun bereta pe cap.

Vietățile pădurii iau/i-au primit cu drag pe cei doi.

Târziu, bunicii iau/i-au găsit în dumbravă și iau/i-au dus în căsuța lor.

4. Completează cu „iau” sau „i-au” spațiile punctate:

.... dat banii Mariei fiindcă nu găsit carte.

Copiii promis mamei că numai note bune.

Simonei venit colegii care ... adus multe cadouri.

Mama mi-a spus să umbrela.

De ziua ei oferit ceea ce promis.

.... mere și apoi trec pe la ea să cartea pe care cumpărat-o bunicii.

De Crăciun, luat dulciuri și o păpușă care făcut o mare bucurie.

5. Alcătuiți enunțuri în care să folosiți expresiile: *își iau ziua bună, își iau inima-n dinți, își iau nasul la purtare.*

.....

.....

.....

.....

6. Alcătuieste un text creativ, folosind următoarele expresii: s-au întâlnit, i-au cumpărat, i-a adus, soara sa, ia cadoul. Dă-i un titlu potrivit.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Să reținem!

a). Dacii făceau parte dintr-un **neam** de oameni harnici și curajoși.

b). Din prima zi de școală **ne-am** împrietenit.

a). Se scrie **neam** când cuvântul poate fi înlocuit cu: „rudă”, „popor”, „familie”.

b). Se scrie **ne-am** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Să exersăm!

1. Completează cu „neam” și „ne-am”:

..... întâlnit ajutat plimbat
..... de feline de-al nostru bucurat
..... gândit simpatizat pașnic
..... de voinici întors certat

2. Scrieți cuvinte cu sens opus pentru:

ne-am bucurat -	ne-am închis -
ne-am încălțat -	ne-am îmbrăcat -
ne-am învelit -	ne-am trezit -
ne-am certat -	ne-am dus -
ne-am așezat -	ne-am regăsit -
ne-am prins -	ne-am îmbolnăvit -

3. Unește cuvântul neam din fiecare propoziție cu un cuvânt asemănător lui, din coloana alăturată:

De sărbători am vizitat un neam la Alba Iulia.	specie
Leul, tigru, și leopardul fac parte din același neam de feline.	familie
Românii sunt un neam de oameni harnici.	rudă
Toți din acest neam avem ochi albaștri.	popor

4. Completează cu „neam” sau „ne-am” spațiile punctate:

..... hotărât cu clasa să mergem în excursie. Dimineața, întâlnit în fața școlii cu toții, urcat în autocar și ales locurile. M-am așezat lângă o fetiță care este cu mine. Ea s-a bucurat când a auzit că vom vizita Muzeul de Istorie. I-am povestit pe drum despre strămoșii noștri, un de eroi și truditori ai pământului.

Am trăit emoții când am văzut bogăția exponatelor și simțit mândri că suntem urmași ai unui măreț în fapte.

5. Ordonează cuvintele pentru a obține propoziții:

a). ospătat ne-am la cu toții un neam de-al Gheorghiță lui.

.....

b). luptat cuceritori de cu ne-am neam un.

.....

c). bucurat ne-am ne-am cu neam când un revăzut.

.....

d). dat că seama Andrei neam ne-am cu este toți

.....

6. Subliniază cuvintele scrise greșit..

Maria sa dus la prietena s-a, Ana.

- Ce bine îmi pare că ai venit la mine! sa bucurat Ana.

Camera s-a era curată. Neam jucat cu o minge. M-ai târziu, am desenat flori. Bunica s-a nea servit cu un ceai cald.

- Servește, Maria! I-a și fructe s-au ciocolată! m-a îmbiat bunica Anei.

- I-au bomboane. Mulțumesc.

Spre seară, neam despărțit. A fost o zi foarte frumoasă.

Să reținem!

a). Un strat gros de **nea** s-a așternut peste țară.

Nea Ilie știe multe povești.

b). Bunicul **ne-a** ajutat să construim o casuță pentru păsărele.

a). Se scrie **nea** când cuvântul poate fi înlocuit cu: „zăpadă”, „omăt” sau „nenea”.

b). Se scrie **ne-a** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Să exersăm!

1. Completează după model :

acum (azi)

atunci (ieri)

ne spune

ne-a spus

Mama ne-a spus să fim cuminți și ascultători.

ne arată

.....

.....

ne învață

.....

.....

ne vorbește

.....

.....

ne citește

.....

.....

2. Încercuiește varianta corectă:

Nea/ne-a Ion nea/ne-a adus mere dulci.

Maria nea/ne-a invitat la nea/ne-a Luca, la cireșe.

Nea/ne-a bănut vântul, nea/ne-a udat ploaia și am răcit.

Nea/ne-a căutat și nea/ne-a găsit unde i-a arătat nea/ne-a Alexe.

3. Completează cu „nea” sau „ne-a” spațiile punctate:

..... Nelu lovit cu un bulgăre de

..... văzut și salutat de departe.

Un covor alb de a acoperit grădina lui Gheorghe.

Bunicul spus că Ion a curățat de toată curtea.

Doamna învățătoare spus să construim un om de

Mama întrebat dacă la munte s-a așezat multă

4. Alcătuieste un text creativ, folosind următoarele expresii: nea Ilie, ne-a ajutat, nea albă și pufoasă, ne-a strigat, ne-a spus. Dă-i un titlu potrivit.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

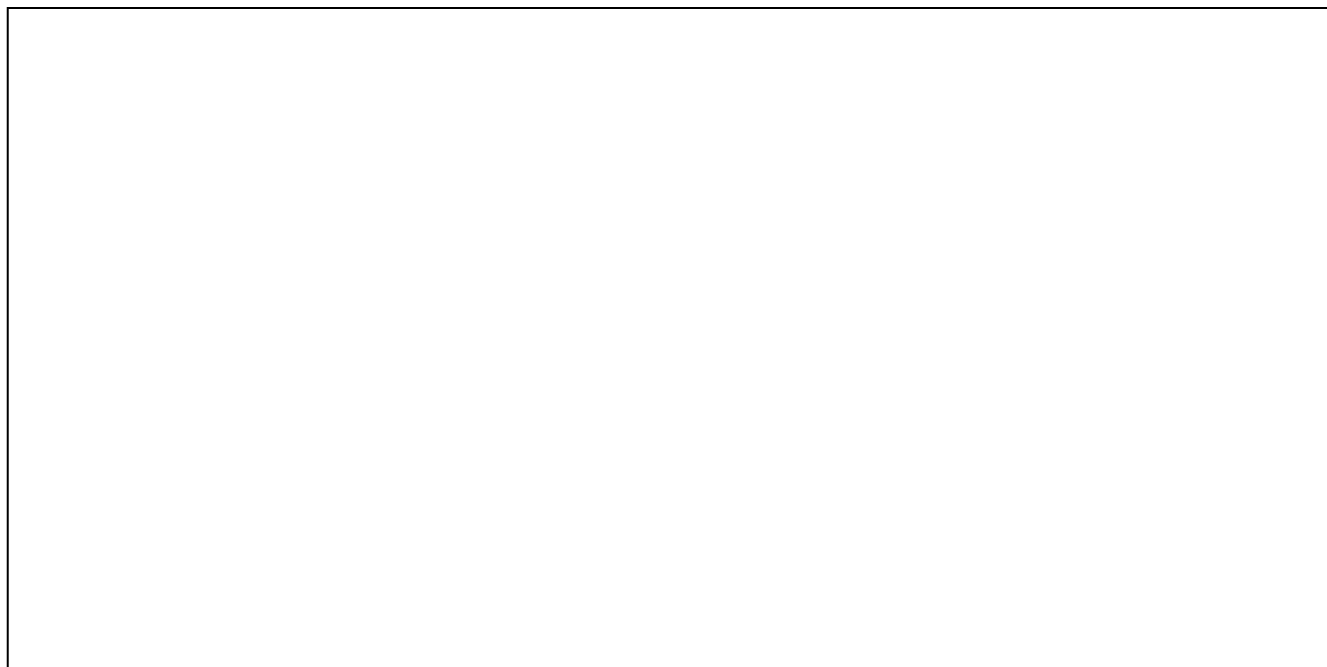
.....

.....

.....

.....

Redă printr-un desen textul alcătuit de tine.

Să reținem!

a). El **va** veni mâine la noi în vizită.b). **V-a** plăcut ce **v-a** desenat?a). Se scrie **va** când cuvântul se află într-o expresie ce exprimă o acțiune care urmează să aibă loc.b). Se scrie **v-a** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Să exersăm!

1. Completează după model :

azi	mâine
scrie	va scrie
citește	
vine	
povestește	
caută	
ninge	
așază	
strigă	

a ruga	v-a rugat
a corecta	
a striga	
a spus	
a aștepta	
a întreba	
a oferi	
a saluta	

2. Construiește enunțuri, respectând modelul:

Bunica

ia
a luat
va lua

 floarea.

Mihai

.....
.....
.....

 cartea.

Elevul

.....
.....
.....

 note bune.

Irina

.....
.....
.....

 bilete la teatru.

3. Încercuiește varianta corectă:

Va/v-a veni la timp.

Va/v-a plăcut în excursie?

Laura va/v-a scrie o compunere despre vară.

Dacă va/v-a fi rece, cu siguranță va/v-a ninge și va/v-a îmbrăca totul în alb.

Va/v-a văzut în parc, dar nu va/v-a salutat.

Bunica va/v-a zâmbi când va/v-a afla vestea.

La primăvară, va/v-a înflori liliacul care va/v-a parfuma natura.

4. Completează spațiile punctate cu va și v-a:

Curând veni vara în toată splendoarea ei. aduce flori parfumate, înmiresma întreaga natură și colora câmpiile. Suntem bucuroși că veni și vacanța mult așteptată pentru plecarea în drumeții.

- Dragi copii, fi bine să petrecem cât mai mult timp în mijlocul naturii dătătoare de bucurii!

5. Subliniază cuvintele scrise greșit. Transcrie-le corect.

Întro sânbătă neam propus o drumeție la râu. Am pornit voioși, împreună cu domna învățătoare.

Ajunși acolo, am alergat, am intrat în apa rece și neam jucat. Deodată cerul sa înorat.

- V-a veni ploaia! spune doamna învățătoare.

- Neam putea adăposti în cabana pădurarului! strigă Alin. Mihai v-a povesti întâmplări hazlii.

.....

.....

.....

.....

.....

Să reținem!

a). Lunii **mai** i se spune și florar.
Mihai este **mai** mare decât Cristi.
Tata bate covorul cu un **mai**.

b). De ce **m-ai** prins în pumnul tău, copil frumos,”
(Elena Farago- Gândăcelul)

a). Se scrie **mai** când denumește a cincea lună a anului, când ajută la compararea ființelor, lucrurilor și acțiunilor sau când denumește o unealtă sub forma unui ciocan de lemn.

b). Se scrie **m-ai** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Să exersăm!

1. Completează după model, scriind cuvinte cu sens opus:

mai înalt – mai scund

..... -
..... -
..... -
..... -
..... -
..... -

2. Încercuiește varianta corectă:

Îmi place ceaiul mai/m-ai dulce.

Mihai a urcat în cireș mai/m-ai sus decât Alin.

Mai/M-ai întâi aș vrea să nu mai/ m-ai vorbiți.

De ce nu mai/m-ai chemat la ziua ta în luna mai,/m-ai?

Cea mai/ m-ai călduroasă lună de primăvară este luna mai/ m-ai.

Bunica încă mai/m-ai spală rufe cu un mai,/m-ai.

Îmi plac cireșele de mai/m-ai, dar mai/m-ai mult îmi plac vișinele.

Mai/M-ai supărat deoarece nu mai/m-ai ascultat.

Cărăbușul de mai/m-ai zboară mai/m-ai sus.

3. Completează spațiile punctate cu mai și m-ai:

La începutul lunii..... m-am întâlnit cu colega mea. Eraveselă decât în iarnă.

- De ce.....ocolit atâta timp?
- Am fost ocupată. Mă pregătesc pentru concursul din luna.....
- Deci,.....ai câteva zile!
- Da!.....rugat să-ți dau și ție cărțile!
- Mulțumesc! Mult succes!

Tu ajutat la nevoie, înțeles, sprijinit și
făcut să am încredere în mine. Cred că ești cel bun prieten al meu!

4. Ordonează cuvintele pentru a obține propoziții:

a). la, cu, mai, bunica, m-ai lua, tine, bine;

.....

b). m-ai găsit, dar, în, m-ai vizitat, mai, nu, luna.

.....

c). mai, m-ai, în, când, eram, strigat, un, mâna, cu.

.....

d). mai, mai, o dată, în, merg, luna, mare, la.

.....

5. În spațiile rezervate înscrie unul din cuvintele menționate mai jos:

..... zi plăcută de am organizat o excursie. Domnul învățător
rugat ascultăm sfaturile. plecarea toți colegii sărutat pe părinți. Și
șoferul bucurat de pasagerii

Revenim târziu fiecare cu amintirea

(într-un, într-o, mai, sa, s-a, ne-a, săi, să-i, la, i-au)

Să reținem!

a). De ziua mea am primit în dar un **nai**.b). De ce **n-ai** (**nu ai**) venit la spectacol?a). Se scrie **nai** când cuvântul denumește un instrument muzical de suflat.b). Se scrie **n-ai** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Observații:

n-am = nu am**n-ai = nu ai****n-are = nu are****n-avem = nu avem****n-aveți = nu aveți****n-au = nu au**

Să exersăm!

1. Completează după model :

nu ai cartea	n-ai cartea
nu ai ce face
nu ai un nai
nu ai venit

nu am citit	n-am citit	nu au desenat	n-au desenat
nu am un nai	nu au un nai
nu am cu cine	nu au sosit

2. Completează spațiile punctate cu nai și n-ai:

Dacă ce face, vino la mine să ascultăm un concert la

Tu văzut cum arată un ?

..... vrea să-l ascultăm pe Gheorghe Zamfir cântând la ?

Dacă note mari, să ieși premiu.

..... să reușești să cânti la , dacă să exersezi în fiecare zi.

..... venit, dar nici anunțat!

..... carte, parte.

3. Alcătuieste propoziții în care să introduci expresiile: n-ai habar, n-au încotro, n-are idee, n-ai teamă, n-am cuvinte, n-aveți dreptate.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Alege varianta corectă:

Întro/Într-o zi, pe când veverița ducea alunele la/l-a loc însoțit, sa/s-a apropiat de ea/ia un arici.

- Mai/m-ai poți munci, vecino? o întrebă ariciul.
- Desigur. În curând va/v-a veni iarna grea. Ia/i-a treci și ajută-ne!
- Îmi pare rău. N-am/nam timp.

5. Subliniază cuvintele scrise greșit. Transcrie corect textul.

Bunicul sa dus în livada s-a unde l-a întâlnit pe ne-a Ion. Acesta ia zis:

- Te ajut l-a culesul prunelor?
- Nai de ce! ia răspuns bunicul. Întro oră s-au două vor veni nepoții mei. V-a fi vreme bună și vom lucra până spre seară.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Să reținem!

a). Ochii **săi** strălucesc ca două mărgăritare.

b). Ana vrea **să-i** (să îi) dăruiască mamei sale flori.

a). Se scrie **săi** când cuvântul poate fi înlocuit cu „lui”, „ei”.

b). Se scrie **să-i** când sunt două cuvinte diferite care se rostesc într-o singură silabă.

Să exersăm!

1. Completează spațiile punctate cu săi și să-i:

părinții

pantofii

..... povestească

..... aduci

colegii

bunicii

copiii

..... spună

pașii

..... faci

..... mulțumească

..... îndrume

2. Completează spațiile punctate cu săi și să-i:

..... chemi și pe frații la serbare.

Trebuie cumperi copilului ghete noi.

Colegii s-au dus ajute la cules de cireșe.

În fiecare an, bunicii merg facă surpriză.

- Maria, spui Anei aducă cartea!

Frații merg ducă bunicii cozonac.

3. Subliniază cuvintele scrise greșit.

Mam dus cu părinți mei în oraș. Miau promis ghete noi și o minge.

- Intrăm aici! nea propus tata. O săți lom încălțări.

Dupacea am mers împreună la sport.

- Ce minge sai lom, albă s-au roșie? întreabă mama.

- Una de fotbal, iam spus tatălui.

Neam înapoiat acasă fericiți.

Bibliografie:

1. Mioara Avram, *Ortografie pentru toți*, Editura Academiei Române, București, 1990
2. Daniela Berechet, Maria Gardin, Florian Berechet, Florin Gardin, *Limba română clasa a III-a*, Editura Paralela 45, 2004
3. Programa școlară pentru disciplina Limba și literatura română, anexa 2, la ordinul ministrului educației naționale nr. 5003 /02.12.2014
4. <https://www.antic-shop.ro/antichitate/rustice/mai-de-batut-rufe-id211399>
5. <http://www.dozadebine.ro/o-inventie-pe-zi-naiul/>

Cuprins

<i>să, s-a</i>	2
<i>sau, s-au</i>	5
<i>ia, i-a</i>	7
<i>iau, i-au</i>	9
<i>neam, ne-am</i>	11
<i>nea, ne-a</i>	13
<i>va, v-a</i>	15
<i>mai, m-ai</i>	17
<i>nai, n-ai</i>	19
<i>săi, să-i</i>	21
Bibliografie:.....	22